

รายงานสถานการณ์ศัตรูพืชไร่

วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๙

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔
E-mail: doae.pmd2566@gmail.com

สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

ศัตรูพืชไร่

๑. สถานการณ์การปลูกพืชไร่

๑.๑	พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด ๕๔ จังหวัด	รวมพื้นที่ยืนต้น	๖,๙๑๕,๖๖๔.๑๙ ไร่
๑.๒	พื้นที่ปลูกอ้อยทั้งหมด ๔๕ จังหวัด	รวมพื้นที่ยืนต้น	๔,๑๖๘,๐๑๒.๐๙ ไร่
๑.๓	พื้นที่ปลูกข้าวโพดทั้งหมด ๕๒ จังหวัด	รวมพื้นที่ยืนต้น	๑,๐๑๔,๘๒๒.๙๗ ไร่
๑.๔	พื้นที่ปลูกสับปะรดทั้งหมด ๔๕ จังหวัด	รวมพื้นที่ยืนต้น	๔๙๘,๘๐๓.๐๕ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

๒.๑ ศัตรูมันสำปะหลัง

๒.๑.๑ โรคใบด่างมันสำปะหลัง พบการระบาดในพื้นที่ ๓๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี ขอนแก่น อุทัยธานี ชลบุรี กาฬสินธุ์ กำแพงเพชร นครราชสีมา ปราจีนบุรี ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ลพบุรี ระยอง สระแก้ว ฉะเชิงเทรา นครสวรรค์ อุดรธานี อุบลราชธานี มหาสารคาม ยโสธร มุกดาหาร อำนาจเจริญ สุรินทร์ ราชบุรี ชัยนาท ร้อยเอ็ด สุพรรณบุรี สระบุรี ตาก สกลนคร สุโขทัย เพชรบุรี เพชรบูรณ์ และจังหวัดจันทบุรี รวมจำนวน ๖๐๗,๘๙๗.๑๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๗๙๐๑ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๒๓,๙๓๕.๙๕ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๖๓๑,๘๓๓.๑๐ ไร่)

๑)	มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน	๑๐๕,๓๖๙.๘๙ ไร่
๒)	มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน	๑๗๕,๐๕๒.๖๓ ไร่
๓)	มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน	๑๙๖,๕๐๐.๒๑ ไร่
๔)	มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน	๑๓๐,๙๗๔.๔๒ ไร่

๒.๑.๒ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง พบการระบาดในพื้นที่ ๑๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ขอนแก่น หนองคาย อุดรธานี ยโสธร กาญจนบุรี สระแก้ว บุรีรัมย์ จันทบุรี กำแพงเพชร นครราชสีมา สกลนคร และจังหวัดระยอง รวมจำนวน ๔,๑๑๗.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๕๕๕ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑,๑๕๕.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒,๙๖๒.๐๐ ไร่)

๑)	มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน	๑๒๑.๐๐ ไร่
๒)	มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน	๙๑๕.๐๐ ไร่
๓)	มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน	๒,๕๘๘.๐๐ ไร่
๔)	มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน	๔๙๓.๐๐ ไร่

๒.๑.๓ ไรแดง พบการระบาดในพื้นที่ ๑๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี กาญจนบุรี ขอนแก่น ยโสธร บุรีรัมย์ สกลนคร อุดรธานี อุทัยธานี นครราชสีมา กาฬสินธุ์ สุรินทร์ หนองคาย กำแพงเพชร มหาสารคาม และจังหวัด เพชรบูรณ์ รวมจำนวน ๓๙,๑๖๐.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๖๖๓ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๒,๘๑๗.๐๖ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๔๑,๙๗๗.๐๖ ไร่)

๑)	มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน	๑๑,๙๙๐.๐๐ ไร่
๒)	มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน	๑๔,๓๗๔.๐๐ ไร่
๓)	มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน	๓,๑๖๕.๐๐ ไร่

๔) มั่นสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน จำนวน ๙,๖๓๑.๐๐ ไร่

๒.๑.๔ โรคพุ่มแจ้ พบการระบาดในพื้นที่ ๑๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี อุทัยธานี กำแพงเพชร กาญจนบุรี ชลบุรี สระแก้ว ระยอง ราชบุรี กาฬสินธุ์ มุกดาหาร บุรีรัมย์ สกลนคร ปราจีนบุรี นครราชสีมา มหาสารคาม และจังหวัดจันทบุรี จำนวน ๑๑,๔๒๘.๒๕ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๖๕๓ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๑,๒๒๒.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๒,๖๕๐.๒๕ ไร่)

๑) มั่นสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน จำนวน ๒,๑๘๕.๒๕ ไร่

๒) มั่นสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน จำนวน ๒,๖๓๑.๐๐ ไร่

๓) มั่นสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน จำนวน ๑,๔๓๕.๗๐ ไร่

๔) มั่นสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน จำนวน ๕,๑๗๖.๓๐ ไร่

๒.๑.๕ โรคใบไหม้/ใบจุดเหลี่ยมแบคทีเรีย พบการระบาดในพื้นที่ ๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยนาท และจังหวัดสกลนคร จำนวน ๒๙๒.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๔๒ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดคงที่

๑) มั่นสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน จำนวน ๑.๐๐ ไร่

๒) มั่นสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน จำนวน ๒๓๓.๐๐ ไร่

๓) มั่นสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน จำนวน ๕๖.๐๐ ไร่

๓) มั่นสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน จำนวน ๒.๐๐ ไร่

๒.๑.๖ เพลี้ยหอยเกล็ด พบการระบาดในพื้นที่ ๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดยโสธร ชลบุรี กาฬสินธุ์ สกลนคร จันทบุรี และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน ๕๔๗.๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๗๙ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดคงที่

๑) มั่นสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน จำนวน ๓.๒๕ ไร่

๒) มั่นสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน จำนวน ๑๘.๐๐ ไร่

๓) มั่นสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน จำนวน ๕๐๒.๒๕ ไร่

๓) มั่นสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน จำนวน ๒๔.๐๐ ไร่

๒.๒ ศัตรูอ้อย

๒.๒.๑ หนอนกออ้อย พบการระบาดในพื้นที่ ๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ อุทัยธานี อุดรธานี นครราชสีมา ชลบุรี และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน ๑,๑๙๐.๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๒๘๖ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๑๑.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑,๒๐๑.๒๕ ไร่)

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน จำนวน ๖๓๕.๒๕ ไร่

๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน จำนวน ๑๓๙.๐๐ ไร่

๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน จำนวน ๔๑๖.๐๐ ไร่

๒.๒.๒ โรคใบขาวอ้อย พบการระบาดในพื้นที่ ๗ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น กาฬสินธุ์ อุดรธานี มหาสารคาม ชลบุรี นครราชสีมา และจังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน ๑๖,๑๕๗.๗๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๘๗๗ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๕.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๕,๙๕๕.๗๔ ไร่)

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน จำนวน ๓,๙๘๔.๐๐ ไร่

๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน จำนวน ๓,๐๒๐.๐๐ ไร่

๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน จำนวน ๙,๑๕๓.๗๔ ไร่

๒.๒.๓ โรคเส้ดำ พบการระบาดในพื้นที่ ๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดอุทัยธานี จำนวน ๔๕๕.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๑๐๙ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๒๐๐.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒๕๕.๐๐ ไร่)

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน จำนวน ๔๕๕.๐๐ ไร่

๒.๒.๔ ดั๋งหนวดยาว พบการระบาดในพื้นที่ ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น ชัยภูมิ และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน ๑๖.๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๐๔ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดคงที่

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน จำนวน ๐.๒๕ ไร่

๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน จำนวน ๑๖.๐๐ ไร่

๒.๒.๕ โรคใบด่างอ้อย พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น จำนวน ๒๔๖.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๕๙ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดคงที่

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน	จำนวน	๙๕.๐๐ ไร่
๒) อ้อยอายุมากกว่า ๔ เดือน	จำนวน	๑๕๑.๐๐ ไร่

๒.๓ ศัตรูข้าวโพด พบการระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm) พื้นที่ระบาด ๙ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา เพชรบูรณ์ เชียงใหม่ จันทบุรี กาฬสินธุ์ ยะลา ชลบุรี ขอนแก่น และจังหวัดสตูล จำนวน ๑๔๒.๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๑๔๐ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดคงที่

๑) พื้นที่ระบาดรุนแรงน้อย	จำนวน	๑๔๒.๒๕ ไร่

๒.๔ สับปะรด พบการระบาดของโรคเหี่ยว พื้นที่ระบาด ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตรัง และจังหวัดราชบุรี รวมจำนวน ๒๓๑.๙๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๔๖๕ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๔.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒๓๕.๙๗ ไร่)

๓.๑ การควบคุมศัตรูมันสำปะหลัง

๓.๑.๑ รมณรงค์ควบคุมศัตรูมันสำปะหลังโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๑.๒ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชที่ ๑ - ๙ ร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในพื้นที่เสี่ยง ดำเนินการผลิตขยายแตนเบียน *Anagyrus lopezi* แผลงข้างปีกใส และเชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมศัตรูมันสำปะหลังในพื้นที่

๓.๑.๓ ไรแดง สำนักงานเกษตรจังหวัดในพื้นที่ที่พบการระบาด ได้แนะนำเกษตรกรให้นำมันสำปะหลัง หากมีการระบาดรุนแรง แนะนำให้พ่นสารเคมีป้องกันกำจัดไรแดง ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร รวมทั้งประชาสัมพันธ์ ให้ปรึกษาและแนะนำผ่านเวทีการจัดอบรม ศจช.

๓.๑.๔ โรคพุ่มแจ้ สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ลงพื้นที่สร้างการรับรู้ให้คำแนะนำเกษตรกรสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ และไม่ใช่ท่อนพันธุ์จากแปลงที่เป็นโรคมารูปลูกในฤดูปลูกถัดไป

๓.๑.๕ โรคใบด่างมันสำปะหลัง สร้างการรับรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เกี่ยวกับความสำคัญ ปัจจัยที่มีผลต่อการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง แนวทางเฝ้าระวัง และการป้องกันกำจัด รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรใช้พันธุ์มันสำปะหลังสะอาดและทนทานโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ พันธุ์ระยอง ๗๒ เกษตรศาสตร์ ๕๐ และพันธุ์ห้วยบง ๖๐ และพันธุ์ต้านทานโรคใบด่าง ได้แก่ อิทธิ ๑ อิทธิ ๒ อิทธิ ๓ ที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานราชการ ยกเว้นพันธุ์อ่อนแอต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ ระยอง ๑๑ และ CMR ๔๓-๐๘-๘๙ และมีการประชาสัมพันธ์แหล่งพันธุ์มันสำปะหลังสะอาดให้เกษตรกรทราบ โดยสามารถติดต่อได้ที่สำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

๓.๒ การควบคุมศัตรูอ้อย

รมณรงค์ควบคุมศัตรูอ้อยโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ที่อาจเกิดการระบาดของศัตรูอ้อย ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อยในพื้นที่เสี่ยง และป้องกันก่อนเกิดการระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๓ การควบคุมศัตรูข้าวโพด

หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด แนะนำเกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เก็บกลุ่มไข่หรือตัวหนอนทำลายทิ้งนอกแปลง ใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แมลงหางหนีบ มวนเพศฆาต มวนพิฆาต และแตนเบียนไข่ทริโคแกรมมา หากพบการระบาดรุนแรงควรพ่นสารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

๓.๔ การควบคุมศัตรูสับปะรด

ประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนการระบาดของโรคเหี่ยวในสับปะรด เพื่อให้เกษตรกรเฝ้าระวังการระบาดในพื้นที่ ถอนต้นที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลง แนะนำเกษตรกรใช้หน่อพันธุ์ปลอดโรค และให้กำจัดเพลี้ยแป้งซึ่งเป็นพาหะของโรคเหี่ยวสับปะรด

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าในพื้นที่ระบาดมีสภาพแห้งแล้ง ทำให้อาการของโรคแสดงชัดเจน เจ้าหน้าที่จึงได้แจ้งเตือนเกษตรกรให้เฝ้าระวังการระบาด แนะนำการสำรวจแปลง การป้องกันกำจัด โดยในแปลงที่พบการระบาดเล็กน้อยให้ถอนนำไปทำลาย แปลงที่พบการระบาดมากให้ไถทำลายทั้งแปลง และสำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้รับงบประมาณจังหวัด ในการจัดทำแปลงพันธุ์ปลอดโรค เพื่อใช้แจกจ่ายให้อำเภอที่พบการระบาดของโรคเหี่ยวสับประรด

แจ้งเตือนการระบาดศัตรูพืช โดยการจัดทำข่าวเตือนการระบาดศัตรูพืช เผยแพร่ทางเว็บไซต์กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย และสื่อโซเชียลมีเดีย

๔. คำแนะนำและการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่พบการระบาด

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
1. มันสำปะหลัง	1. โรคใบด่างมันสำปะหลัง (เชื้อไวรัส <i>cassava mosaic virus</i>)	1. ปลูกมันสำปะหลังสะอาดและทนทานโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ พันธุ์ระยะยง 72 เกษตรศาสตร์ 50 และห้วยบง 60 และพันธุ์ต้านทานโรคใบด่าง ได้แก่ อิทธิ 1 อิทธิ 2 อิทธิ 3 หรือพันธุ์อื่น ๆ ที่หน่วยงานวิชาการรับรอง 2. ไม่ปลูกพันธุ์อ่อนแอต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ พันธุ์ระยะยง 11 และ CMR 43-08-89 3. ไม่ใช้ท่อนพันธุ์จากแหล่งที่พบการระบาดของโรคใบด่าง และท่อนพันธุ์ที่ไม่ทราบแหล่งที่มา 4. สำรวจแปลงมันสำปะหลังอย่างสม่ำเสมอ - กรณีพื้นที่ระบาดใหม่ พบการระบาดไม่มาก แนะนำให้ถอนทำลายเฉพาะต้นเป็นโรคเพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่กระจายของเชื้อไวรัส - กรณีพื้นที่พบการระบาดมาก ไม่สามารถถอนทำลายได้ ให้ควบคุมแมลงหิวขาวยาสูด ตามวิธีในข้อ 6. 5. ทำลายต้นมันสำปะหลังที่แสดงอาการของโรคใบด่าง ดังนี้ - วิธีฝังกลบ นำต้นเป็นโรคฝังในหลุมแล้วกลบด้วยดิน - วิธีใส่ถุง/กระสอบ นำต้นเป็นโรคตัดเป็นท่อนใส่ถุง / กระสอบมัดปาก - วิธีบดสับ นำต้นเป็นโรคเข้าเครื่องบดป่น หรือเครื่องสับย่อย โดยพลาสติกกรองพื้นให้เศษดินที่ถูกทำลายอยู่บนพลาสติก แล้วคลุมกองหรือท่อเศษดินที่ถูกทำลายด้วยพลาสติกตากแดดให้ต้นมันสำปะหลังแห้งตาย 6. กำจัดแมลงหิวขาวยาสูดพาหะนำโรค โดยอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติของแมลงหิวขาวยาสูด ได้แก่ แมลงช้างปีกใส ตัวงเต่าตัวห้า หรือพ่นสารกำจัดแมลง imidacloprid 70% WG อัตรา 6 - 12 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ bifenthrin 2.5% EC อัตรา 30 มล. ต่อน้ำ 20 ลิตร 7. เฝ้าระวังการระบาดของไวรัสใบด่างในพืชอาศัยอื่น ๆ ที่มีแมลงหิวขาวยาสูดเป็นพาหะ โดยหลีกเลี่ยงการปลูกพืชอาศัยของแมลงหิวขาวยาสูด เช่น กระเพรา โหระพา ผักชีฝรั่ง พริกมะเขือ มันฝรั่ง และพืชตระกูลถั่ว และพืชอาศัยของเชื้อไวรัสใบด่างมันสำปะหลัง เช่น สับดูดา ละหุ่ง บริเวณแปลงปลูกมันสำปะหลัง 8. หลีกเลี่ยงการเคลื่อนย้ายท่อนพันธุ์จากแหล่งที่พบอาการ

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
	<p>2. เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง</p>	<p>ของโรคไปสู่แหล่งปลูกอื่น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ไถและพรวนดิน เพื่อลดปริมาณของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังที่อยู่ในดิน 2. ใช้ท่อนพันธุ์ที่สะอาด ปราศจากเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง 3. การควบคุมโดยใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - แมลงช้างปีกใส โดยระยะที่เหมาะสมคือ ระยะไข่ที่ใกล้ฟักเป็นตัวอ่อน อัตราการปล่อยในพื้นที่ระบาดน้อย 100 ตัว ต่อไร่ หรือในพื้นที่ระบาดมาก 200 – 500 ตัว ต่อไร่ โดยปล่อยประมาณ 4 ครั้ง - แตนเบียนเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู ควรปล่อยให้กระจายทั่วแปลง เนื่องจากแตนเบียนเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูเจริญเติบโตเร็ว และขยายพันธุ์ได้อย่างน้อย 10 เท่า ในทุกชั่วอายุ โดยปล่อยในอัตรา 50 คู่ ต่อไร่ เมื่อเริ่มพบการระบาด หรือปล่อยในอัตรา 200 คู่ต่อไร่ เมื่อพบการระบาดรุนแรง และหลังปล่อยแตนเบียนและหลังปล่อยแตนเบียนเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูให้งดการพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช 4. แช่ท่อนพันธุ์ด้วยสารฆ่าแมลง เป็นเวลา 5 – 10 นาที ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - ไทอะมีทอกแซม (thiamethoxam) 25% WG อัตรา 4 กรัม - อิมิดาโคลพริด (imidacloprid) 70% WG อัตรา 4 กรัม - ไดโนทีฟูแรน (dinotefuran) 10% WP อัตรา 40 กรัม โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร 5. เมื่อพบการระบาด ถอนต้นมันสำปะหลังและเก็บทำลายนอกแปลง 6. พ่นสารฆ่าแมลงเฉพาะจุดที่พบเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - ไทอะมีทอกแซม (thiamethoxam) 25% WG อัตรา 4 กรัม - อิมิดาโคลพริด (imidacloprid) 70% WG อัตรา 4 กรัม - โคลโทอะนิติน (clothianidin) 16 % SG อัตรา 10 กรัม - ไดโนทีฟูแรน (dinotefuran) 10% WP อัตรา 20 กรัม - โพรไทโอฟอส (prothiofos) 50% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร - พิริมิฟอส-เมทิล (pirimiphos-methyl) 50% EC อัตรา 50 มิลลิลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร
	<p>3. ไรแดง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ เช่น ตัวงเต่าสตีธอรัส ตัวงปีกสั้น และไรตัวห้ำ 2. หลีกเลี่ยงการปลูกมันสำปะหลังในช่วงฤดูแล้ง หรือฝนทิ้งช่วงเป็นระยะเวลานาน 3. หากเริ่มพบการเข้าทำลายของไรแดงควรเก็บทิ้งหรือทำลายเพื่อลดการเพิ่มปริมาณของไรแดง ในสภาพที่เหมาะสมอาจเกิดการระบาดขึ้นอย่างรวดเร็ว 4. พ่นสารฆ่าแมลง ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - เฮกซีไทอะซอกซ์ (hexythiazox) 1.8% EC อัตรา 100 มิลลิลิตร

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
		<ul style="list-style-type: none"> - ทีบูเฟนไพเรด (tebufenpyrad) 36% EC อัตรา 5 - 10 มิลลิลิตร - ไพริดาเบน (pyridaben) 20% WP อัตรา 10 - 15 กรัม - ไซฟลูมิโทเฟน (cyflumetofen) 20% EC อัตรา 10 มิลลิลิตร - สไปโรมีซิเฟน (spiromesifen) 24% SC อัตรา 10 มิลลิลิตร <p>โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อพบไรแดงทำลายบริเวณใบส่วนยอด และใบส่วนล่างเริ่มแสดงอาการเหี่ยว โดยเฉพาะพืชยังเล็ก พ่นให้ทั่วทั้งต้น ใต้ใบ และบนใบ จำนวน 1 - 2 ครั้ง ห่างกัน 10 วัน</p>
	<p>4. โรคพุ่มแจ้ (เชื้อ Phytoplasma และ เชื้อรา Ceratobasidium sp.)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเลือกท่อนพันธุ์ ใช้ท่อนพันธุ์จากแปลงที่ไม่เคยพบระบาด (ปลอดโรค) หรือเลือกใช้พันธุ์ที่ต้านทาน/ทนทานโรค หรือในพื้นที่ที่พบการระบาดแนะนำให้ใช้พันธุ์อูทิ 2 2. การป้องกัน เพื่อลดโอกาสการสัมผัสกับเชื้อสาเหตุ โดย <ol style="list-style-type: none"> 2.1 การจัดการดิน ปรับสภาพดิน และฆ่าเชื้อในดินโดยการใช้ยูเรียผสมปูนขาว อัตรา 80 : 800 กิโลกรัม ต่อไร่ หว่านลงในแปลงหลังไถพรวนดินครั้งแรกจากนั้นไถกลบ และทำให้ดินมีความชื้น หรือใช้ไตรโคเดอร์มาผสมปุ๋ยอินทรีย์ในแปลงปลูก หรือไถตากดินอย่างน้อย 1 เดือนขึ้นไป 2.2 การกำจัดแมลงพาหะ เช่น เพลี้ยจักจั่น 2.3 การกำจัดวัชพืช โดยเฉพาะ ต้นสาบม่วง ทั้งในและรอบแปลง 3. การกำจัด เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุ โดยสำรวจแปลงสม่ำเสมอ หากพบอาการให้ถอนทิ้งเฉพาะต้นที่เป็นโรค และนำไปทำลายนอกแปลงทันที 4. การบำรุงต้น ใส่ปุ๋ย ให้น้ำ และปรับปรุงดิน เพื่อให้ต้นแข็งแรงและมีภูมิต้านทานโรค 5. การพักแปลง (กรณีพื้นที่ระบาดหนัก) หยุตปลูกมันสำปะหลังโดยปลูกพืชอื่นทดแทน เช่น อ้อย ข้าวโพด หรือพืชอื่นตามความเหมาะสม สลับกับการปลูกมันสำปะหลังที่การปลูก 1 รอบ ต้องใช้เวลา 2 - 4 ปี
	<p>5. โรคใบไหม้/ใบจุดเหลี่ยมแบบที่เรื้อย</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปลูกพันธุ์ทนทานต่อโรค หรือพันธุ์ที่ทนทานต่อโรคปานกลาง เช่น ระยะเวลา 90 และระยะยง 9 2. ใช้ท่อนพันธุ์สะอาดปลอดโรค จากแปลงขยายพันธุ์ที่มีการจัดการดูแลรักษาอย่างได้มาตรฐานตามหลักวิชาการ 3. หมั่นตรวจแปลงปลูก หากพบอาการโรค เก็บส่วนต้นและใบที่เป็นโรค นำไปทำลายนอกแปลงปลูก 4. ในแหล่งที่มีโรคระบาดรุนแรง ให้ปลูกพืชหมุนเวียน เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง หรือพืชตระกูลถั่ว เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน 5. การใช้สารเคมีเป็นทางเลือกสุดท้าย โดยเลือกใช้สารเคมีที่มีส่วนผสมของทองแดง เช่น คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
		หรือคอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ 77 % WP ในช่วงที่มีการระบาด
2. อ้อย	1. หนอนกออ้อย	<p>1. ในแหล่งชลประทาน ควรให้น้ำเพื่อให้อ้อยแตกหน่อชดเชย</p> <p>2. ปลอ่ยแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา อัตรา 30,000 ตัวต่อไร่ต่อครั้ง ปลอ่ยติดต่อกัน 2 - 3 ครั้ง ใช้ช่วงที่พบกลุ่มไข่ของหนอนกออ้อย</p> <p>3. ปลอ่ยแมลงหางหนีบอัตรา 500 ตัวต่อไร่ โดยปลอ่ยให้กระจายทั่วแปลง และควรปลอ่ยให้ชิดกออ้อย และใช้ใบอ้อยหรือฟางที่เปียกชื้นคลุม จะช่วยให้โอกาสรอดสูงขึ้น และทำการปลอ่ยซ้ำถ้าการระบาดยังไม่ลดลง ใช้ช่วงที่พบหนอนกออ้อย และกลุ่มไข่ของหนอนกออ้อย ถ้าปลอ่ยแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา ก็ไม่ต้องปลอ่ยแมลงหางหนีบ เพราะแมลงหางหนีบจะกินแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา</p> <p>4. เมื่ออ้อยอายุ 1 เดือน หรือเมื่ออ้อยแสดงอาการยอดเหี่ยว ร้อยละ 10 ควรพ่นสารฆ่าแมลงเดลตาเมทริน (deltamethrin) 3% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่น 2 - 3 ครั้ง ห่างกัน 14 วัน</p> <p>5. เมื่อพบการระบาดของหนอนกออ้อยและทำให้อ้อยแสดงอาการยอดเหี่ยวมากกว่าร้อยละ 10 ควรพ่นสารฆ่าแมลง ได้แก่ อินดอกซาคาร์บ (indoxacarb) 15% EC อัตรา 15 มิลลิลิตร หรือ คลอแรนทรานิลิโพรล (chlorantraniliprole) 5.17% SC อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือลูเฟนนูรอน (lufenuron) 5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งต่อน้ำ 20 ลิตร</p> <p>***หมายเหตุ ควรหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีในแปลงที่ปลอ่ยแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา และแมลงหางหนีบ</p>
	2. โรคใบขาวอ้อย	<p>1. ใช้ส่วนขยายพันธุ์ที่ปราศจากโรค เช่น ต้นจากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ หรือท่อนพันธุ์จากแหล่งปลูกที่ไม่มีการเกิดโรคใบขาว</p> <p>2. แช่ท่อนพันธุ์ในน้ำร้อนที่อุณหภูมิ 50 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 2 ชั่วโมง ก่อนปลูก</p> <p>3. ปรับปรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์และให้น้ำอย่างเพียงพอ</p> <p>4. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบต้นที่เป็นโรค ขุดและนำไปทำลายนอกแปลงปลูก</p> <p>5. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงและรอบแปลงปลูก เพื่อลดแหล่งสะสมของเชื้อสาเหตุโรคและแมลงพาหะ</p> <p>6. ในแปลงที่พบการระบาดของโรครุนแรง ควรไถทำลายต่ออ้อยและคราดตอก่อนนำออกจากแปลงให้หมด เพื่อไม่ให้เป็นที่สะสมของเชื้อสาเหตุโรค</p>
	3. โรคเส้ด้า (เชื้อรา Ustilago scitaminea)	<p>1. ใช้พันธุ์ต้านทาน เช่น พันธุ์อู่ทอง 15 พันธุ์ LK 92-11</p> <p>2. ก่อนปลูกแช่ท่อนพันธุ์ด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา หรือสารกำจัดโรคพืช ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไตรอาไดมีฟอน (triadimefon) 25% WP อัตรา 40 กรัม - โพรพิโคนาโซล (propiconazole) 25% EC อัตรา 16 มิลลิลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร แช่นาน

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
		<p>30 นาทีก่อนปลูก</p> <p>3. ไถแปลงอ้อยต่อที่เป็นโรครุนแรงทิ้งไม่ให้เป็นแหล่งแพร่เชื้อในแปลงปลูก</p> <p>4. เมื่อพบกออ้อยเริ่มแสดงอาการเส้ดำ ควรตัดเส้ดำออกขณะเริ่มปรากฏอาการ ก่อนที่เชื้อหุ้มเส้ดำจะหลุดออก นำใส่ถุงไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดไปยังกอข้างเคียง</p> <p>5. ปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เพื่อลดการสะสมของเชื้อในแปลง</p>
<p>3. ข้าวโพด</p>	<p>หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไถพรวนและตากดิน เพื่อกำจัดดักแด้ที่อยู่ในดิน 2. เก็บกลุ่มไข่หรือตัวหนอนทำลายทิ้งนอกแปลง 3. คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูก ด้วยสารไซแอนทรานิลิโพรล (cyantraniliprole) 20% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม ใส่สารลงในถุงพลาสติกปิดปากถุงให้สนิทรีดสารให้ทั่วถุงแล้วจึงเปิดปากถุง นำเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดใส่ลงไป มัดปากถุงโดยทำให้ถุงพองลมเข้าให้ทั่ว เปิดปากถุงผึ่งเมล็ดพันธุ์ให้แห้งในที่ร่มแล้วจึงนำไปปลูก 4. ปล่อยแมลงศัตรูธรรมชาติ เช่น แตนเบียนไตรโคแกรมมา แมลงหางหนีบ มวนพิฆาต เป็นต้น 5. ใช้สารชีวภัณฑ์ พ่นด้วยเชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส ทูริงเยนซิส สายพันธุ์ไอซาไว หรือสายพันธุ์ เคอร์สตากี้ อัตรา 80 กรัมหรือ มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร 6. หากพบการระบาดรุนแรงควรพ่นสารเคมีตาม ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - สไปนีโทแรม (spinetoram) 12 % SC อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือ 25 % WG อัตรา 10 กรัม - อีมาเมกตินเบนโซเอท (emamectin benzoate) 5% WG อัตรา 10 กรัม หรือ 1.92 % EC อัตรา 20 มิลลิลิตร - คลอร์ฟินาเพอร์ (chlorfenapyr) 10% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร - เมทอกซีฟีโนไซด์ (methoxyfenozide) + สารสไปนีโทแรม (spinetoram) 30+6% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร - อินดอกซาคาร์บ (indoxacarb) 15% EC อัตรา 30 มิลลิลิตร - คลอแรนทรานิลิโพรล (chlorantraniliprole) 5.17% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร หรือ ฟลูเบนไดอะไมด์ (flubendiamide) 20% WG อัตรา 10 กรัม โดยเลือกสารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่น ทุก 7 วัน และให้ สลับกลุ่มสาร
<p>4. สับปะรด</p>	<p>โรคเหี่ยว (เชื้อไวรัส <i>Pineapple mealybug g wilt associated virus</i>)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทำความสะอาดแปลง เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งอาศัยของมดและเพลี้ยแป้ง 2. การเตรียมดินให้ตัดต้นและป่นตอเก่าสับปะรดทิ้งไว้ 2 - 3 เดือน พร้อมทั้งเก็บซากเหง้าต้นสับปะรดและซากวัชพืชมาทำลายนอกแปลง เพื่อกำจัดไวรัสและแมลงพาหะที่ยังอาศัยอยู่ 3. ก่อนปลูกต้องมีการไถและพรวนดินหลายๆ ครั้ง ตากดินอย่างน้อย 2 สัปดาห์ เพื่อลดปริมาณเพลี้ยแป้งและศัตรูชนิดอื่นที่อยู่ในดิน

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
		<p>4. ใช้หน่อพันธุ์ที่สะอาดปราศจากเพลี้ยแป้งและโรคเหี่ยว และหลีกเลี่ยงการนำหน่อหรือจุกพันธุ์สับปะรดจากแหล่งที่มีการระบาดของโรคไปปลูกหรือขยายพันธุ์ในแหล่งที่ยังไม่มีโรคนี้อระบาด</p> <p>5. แช่หน่อพันธุ์เพื่อกำจัดเพลี้ยแป้งที่ติดมากับหน่อพันธุ์ ด้วยสารเคมีกำจัดแมลงตามคำแนะนำ</p> <p>6. เมื่อพบต้นเป็นโรคให้ถอนต้นสับปะรดที่แสดงอาการใส่ถุงพลาสติกไปทำลายนอกแปลง ขณะเคลื่อนย้ายต้องระมัดระวังไม่ให้เพลี้ยแป้งร่วงลงสู่พื้น</p> <p>7. เมื่อพบการระบาดของเพลี้ยแป้ง ควรกำจัดออกจากแปลง</p> <p>8. การใช้เหยื่อพิษกำจัดมด หวานสารไฮดราเมทิลนอน (hydramethylnon) 0.73% GR อัตรา 275 กรัม ต่อไร่ หวาน 2 ครั้ง โดยหวานพร้อมปลูก และหลังปลูก 6 เดือน</p>

๕. การคาดการณ์ศัตรูพืช ในช่วงระหว่างวันที่ ๑๔ - ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๙

ภาคเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้ง โรคพุ่มแจ้ โรคใบไหม้ โรคใบจุดสีน้ำตาล และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย โรคใบขาว โรคเส้ดำ โรคใบด่างอ้อย และโรคเหี่ยวเน่าแดง
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทุ้งข้าวโพดลายจุด หนอนกระทุ้งหอม โรคราน้ำค้าง และโรคราสนิม

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้ง โรคพุ่มแจ้ โรคใบไหม้ โรคใบจุดสีน้ำตาล และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย โรคใบขาว โรคเส้ดำ โรคใบด่างอ้อย และโรคเหี่ยวเน่าแดง
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทุ้งข้าวโพดลายจุด หนอนกระทุ้งหอม โรคราน้ำค้าง และโรคราสนิม

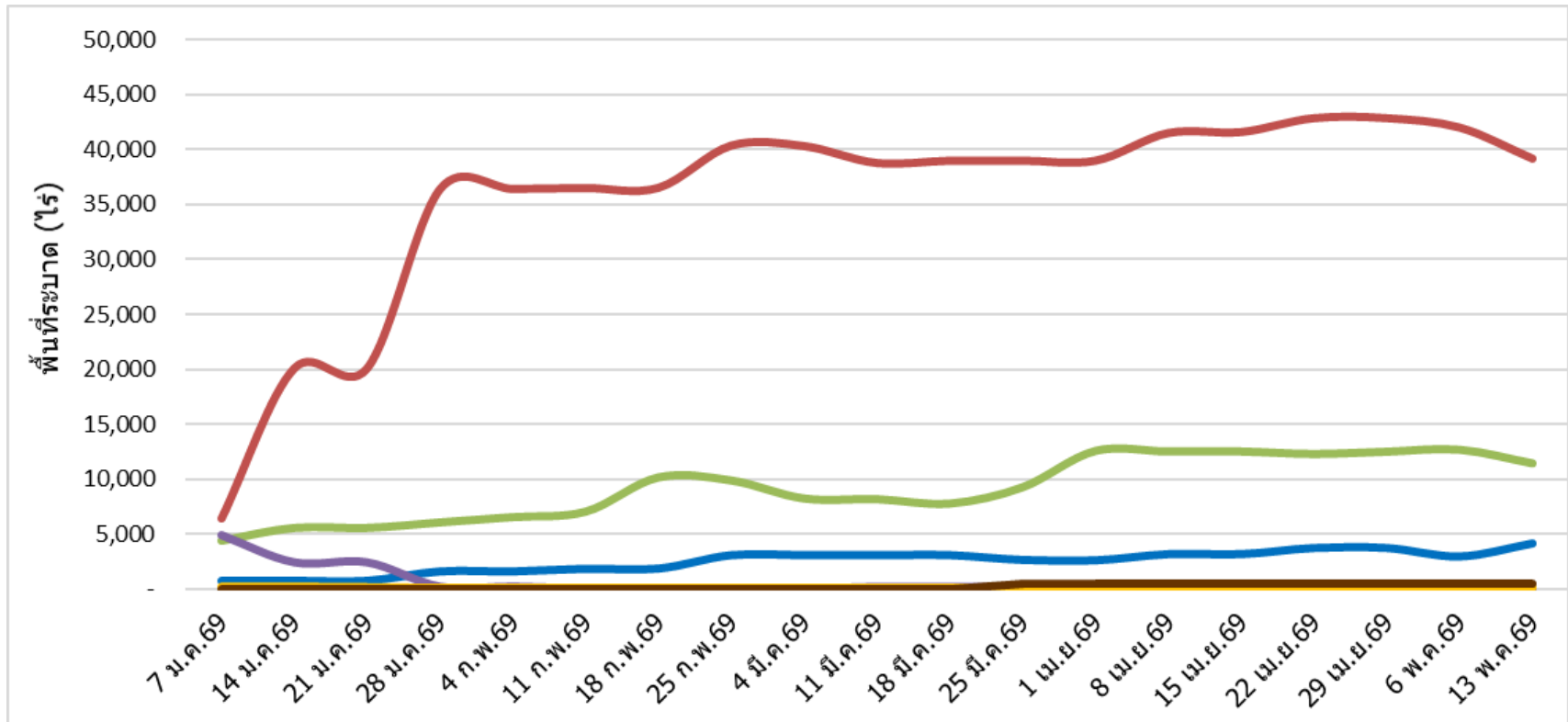
ภาคกลาง และภาคตะวันออก

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้ง โรคพุ่มแจ้ โรคใบไหม้ โรคใบจุดสีน้ำตาล และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย โรคใบขาว โรคเส้ดำ โรคใบด่างอ้อย และโรคเหี่ยวเน่าแดง
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทุ้งข้าวโพดลายจุด หนอนกระทุ้งหอม โรคราน้ำค้าง และโรคราสนิม
- สับปะรด ระวัง เพลี้ยแป้ง โรคยอดเน่ารากเน่า โรคผลแกน และโรคเหี่ยว

ภาคใต้

- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทุ้งข้าวโพดลายจุด หนอนกระทุ้งหอม โรคราน้ำค้าง และโรคราสนิม
- สับปะรด ระวัง เพลี้ยแป้ง โรคยอดเน่ารากเน่า และโรคเหี่ยว

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๙
ภาพรวมทั้งประเทศ

	เพลี้ยแป้ง	๔,๑๑๗.๐๐ ไร่
	ไรแดง	๓๙,๑๖๐.๐๐ ไร่
	โรคพุ่มแฉ้	๑๑,๔๒๘.๒๕ ไร่
	โรคโคนเน่าหัวเน่า	๐.๐๐ ไร่
	โรคใบไหม้/ใบจุดเหลี่ยมแบคทีเรีย	๒๙๒.๐๐ ไร่
	เพลี้ยหอยเกล็ด	๕๔๗.๕๐ ไร่